VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 129)**

z dnia 22 marca 2018 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 129)

22 marca 2018 r.

Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka, obradująca pod przewodnictwem posła **Stanisława Piotrowicza (PiS)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– wniosek zgłoszony w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (druki nr 2160 i 2340).

W posiedzeniu udział wzięli: **Łukasz Piebiak** podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: P**aulina Gabor, Dawid Ożóg, Maciej Zaremba** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Magdalena Klorek** – legislator z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. Stwierdzam, że Komisja dysponuje kworum niezbędnym do podejmowania uchwał. W porządku dziennym dzisiejszego posiedzenia znajduje się jeden punkt – rozpatrzenie wniosku oraz poprawki zgłoszonych w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, druki nr 2160 i 2340. Jak państwo wiecie, pierwotnie był jeszcze przewidziany drugi punkt porządku dziennego, ale ze względu na fakt, że w czasie drugiego czytania nie zgłoszono poprawek do projektu ustawy o zmianie ustawy o Służbie Więziennej, spadł on z porządku dziennego. Obrady ograniczą się zatem tylko do rozpatrzenia wniosku i poprawki zgłoszonych do druków nr 2160 i 2340.

Czy są uwagi do zaproponowanego porządku dziennego? Nikt nie zgłasza uwag. Stwierdzam, że zaproponowany porządek dzienny został przyjęty. Przed przystąpieniem do jego realizacji chciałbym serdecznie przywitać przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości uczestniczących w naszym posiedzeniu, w szczególności ministra Łukasza Piebiaka, podsekretarza stanu w tym resorcie, oraz pana sędziego Marcina Eliasza, głównego specjalistę w Departamencie Legislacyjnym. Witam także panią sędzię Joannę Kołodziej-Michałowicz. Czy jest pani sędzia? Nie ma. Mimo wcześniejszych zapowiedzi jednak nie dotarła na posiedzenie Komisji.

Szanowni państwo, w toku drugiego czytania do projektu ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych została zgłoszona jedna poprawka autorstwa Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość. Przed rozpoczęciem posiedzenia Komisji wspomniana poprawka została wycofana przez autorów. Cały czas w mocy pozostaje jednak wniosek Klubu Parlamentarnego Platforma Obywatelska o odrzucenie projektu ustawy w całości. Przystępujemy do jego rozpatrzenia.

Czy przedstawiciel klubu PO chciałby w tej sprawie zabrać głos? Przypomnę, że jesteśmy już po dwóch czytaniach, był więc czas na przedstawienie krytycznych uwag do projektu ustawy. Widzę zgłoszenie pana posła Marcina Święcickiego. Rozumiem, że wypowie się pan w imieniu wnioskodawców. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Marcin Święcicki (PO):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, rozpatrywana ustawa to niejako dalszy ciąg przyjętej wcześniej ustawy o IPN. Jak wiadomo, ustawa o IPN sprawiła, że Polska doznała wiele szkód na arenie międzynarodowej. Zamiast chronić dobre imię naszego kraju zaszkodziła ona temu imieniu. Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych de facto wprowadza kolejne uła-

twienia w stosowaniu ustawy o IPN. Polegają one na tym, iż znosi się opłaty sądowe w sprawach cywilnych ponoszone przez organizacje mające wpisaną do statutu obronę dobrego imienia Rzeczypospolitej Polskiej lub polskiego narodu. Oznacza to, że każda organizacja posiadająca w statucie taki zapis będzie teraz mogła pozywać każdego o dowolną kwotę – polityka, historyka, dziennikarza albo publicystę – jeśli uzna, że tenże wypowiedział się w sposób obrażający dobre imię polskiego narodu.

Należy zwrócić uwagę, że art. 53o, do którego przypisane koszty są znoszone niniejszą ustawą, odnosi się nie tylko do pozwów dotyczących okupacji, Holokaustu i obozów zagłady, ale obejmuje ochronę dobrego imienia Polski i polskiego narodu w każdej innej sprawie, także i w tych dzisiejszych, jak najbardziej aktualnych. Jak wiadomo, opłata sądowa służy również temu, aby dyscyplinować powodów, a nie tylko ma stanowić zwrot ponoszonych kosztów sądowych. Ta opłata miała zapobiegać wnoszeniu absurdalnych i bezsensownych pozwów niepotrzebnie obciążających pracę sądu. Poza tym blokowała ona możliwość wnoszenia pozwów o jakieś absurdalnie wysokie kwoty. Zniesienie opłaty, co przewiduje rozpatrywany projekt ustawy, sprawi, że wspomniany czynnik dyscyplinujący zostanie skasowany i należy liczyć się z zalewem tego rodzaju pozwów wnoszonych przez najrozmaitsze organizacje posiadające stosowny wpis w statucie. Moim zdaniem zaproponowane rozwiązanie zaszkodzi ochronie dobrego imienia Polski, że nas, krótko mówiąc, po prostu ośmieszy. Nie znam kraju, w którym takie przepisy obowiązują, który stosowałby tego rodzaju rozwiązania prawne także w stosunku do wypowiedzi i działań podejmowanych na terenie państw trzecich.

Rozpatrywana ustawa znosi także koszty ponoszone dotychczas przez ofiary zbrodni wojennych oraz koszty ponoszone przez kombatantów lub ich zstępnych w sprawach wnoszonych o ochronę dobrego imienia Polski lub chlubnych tradycji naszych walk z nazizmem, komunizmem i okupantami. Proszę państwa, zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami sąd może tego rodzaju koszty obniżyć, może także z tych kosztów zwolnić kombatantów i ich zstępnych, nie ma więc potrzeby wprowadzania w tej sprawie odrębnej regulacji. Powtarzam – obecne przepisy umożliwiają zwolnienie kombatantów z tego rodzaju kosztów.

Wysoka Komisjo, Klub Parlamentarny Platforma Obywatelska stoi także na stanowisku, że niewłaściwe jest rozszerzanie uprawnień przysługujących kombatantom, którzy zgodnie z Konstytucją RP znajdują się pod specjalną ochroną, na ich zstępnych. Takie rozwiązanie wprowadza bowiem precedens i jest to zły precedens, który polega na tym, iż obywatele Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z obowiązkiem ponoszenia kosztów sądowych, będą się dzielić na dwie kategorie. Do pierwszej będą należeć ci, którzy posiadają przodków kombatantów, a do drugiej tacy, którzy tych przodków w swojej rodzinie nie posiadają. Przesadą jest chyba rozciągnięcie zwolnienia z opłat na dzieci, wnuki, prawnuki i wszystkie pozostałe pokolenia. Takie rozwiązanie jest niezgodne z konstytucją i nie powinno mieć miejsca. Brak jest jakiegokolwiek uzasadnienia, aby przywileje należne kombatantom, absolutnie słuszne i zasłużone, rozszerzać na ich zstępnych.

Szanowni państwo, z powyższych przyczyn stoimy na stanowisku, że rozpatrywana ustawa nie będzie dobrze służyła imieniu Polski. Naszym zdaniem ośmieszy ona Polskę. Przyjmując ustawę, otworzymy drogę do wielu całkowicie nieuzasadnionych pozwów odnoszących się do bieżących wydarzeń. Tego rodzaju ustawodawstwa nie spotyka się w innych krajach. Uważamy, że projekt ustawy należy odrzucić w całości. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję, panie pośle. Dosłownie jednym zdaniem odniosę się do tego, co pan powiedział, ponieważ wprowadza pan opinię publiczną w błąd mówiąc, że ustawa będzie miała zastosowanie do spraw bieżących. Chcę wyraźnie podkreślić, że ustawa dotyczy pozwów o ochronę dóbr osobistych, ale tylko w sytuacjach, kiedy sprawy dotyczą patriotycznych tradycji zmagań narodu polskiego z okupantami, nazizmem i komunizmem. Tylko tyle. W związku z tym na pewno nie chodzi o sprawy bieżące. To wszystko. O tych aspektach zresztą już dyskutowaliśmy. Dyskusję mamy za sobą, wniosek klubu PO o odrzucenie jest jasny i za chwilę go przegłosujemy, ale wcześniej udzielę jeszcze głosu panu posłowi Myrsze. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Marcin Święcicki (PO):

Przepraszam, panie przewodniczący, ale zwracam uwagę, że odnosiłem się w moim wystąpieniu do art. 53o w ustawie nowelizującej o IPN. W tym artykule nie ma mowy o kombatantach. Mówi on natomiast o czymś innym.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Panie pośle, dziś nie rozmawiamy o art. 53o. Ustawa zawierająca ten artykuł została przyjęta. Wprowadzana zmiana w ustawie przedmiotowej dotyczy tylko zwolnienia pozwów z opłaty. Pan poseł Myrcha, bardzo proszę.

Poseł Marcin Święcicki (PO):

Pozwy z art. 53 też są zwolnione.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

No właśnie.

Poseł Marcin Święcicki (PO):

Tam się mówi w ogóle o dobrym imieniu Polski, a nie…

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Proszę, pan poseł Myrcha.

Poseł Arkadiusz Myrcha (PO):

Poprosiłem o głos tytułem uzupełnienia wystąpienia mojego klubowego kolegi. Z opinii prokuratora generalnego wiemy, że są zastrzeżenia odnośnie do konstytucyjności przepisów ustawy o IPN. Takie dokumenty w tej chwili wpłynęły do Trybunału Konstytucyjnego. Wynika z nich, że ustawa o IPN obarczona jest wadami prawnymi.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Tego jeszcze nie wiemy, panie pośle.

Poseł Arkadiusz Myrcha (PO):

Chodzi mi o to, co znalazło się w opinii prokuratora generalnego. Nie ma wątpliwości, że są zastrzeżenia co do konstytucyjności tamtej ustawy. To jedna rzecz. Druga kwestia – szanowni państwo, zwracam uwagę, że chodzi o pozwy dotyczące naruszenia dobrego imienia. Oznacza to, że nie tylko zdarzenia przeszłe wchodzą w grę, ale także wszystko to, co ma miejsce dzisiaj, każda dzisiejsza wypowiedź lub opinia, która odnosi się do przeszłych zdarzeń. W ten sposób należy rozumieć wprowadzane przepisy. Dzisiejsze wypowiedzi, publikacje lub zdarzenia komentujące i odnoszące się do patriotycznych tradycji staną się przedmiotem pozwów, a nie tylko sytuacje przeszłe, a zatem jak najbardziej regulacja, która omawiał poseł Święcicki, będzie miała zastosowanie, nawet w większości do tego co się dzieje obecnie i co się jeszcze wydarzy w przyszłości. Dlatego, panie przewodniczący, bardzo proszę o to, aby pan nie wprowadzał w błąd opinii publicznej mówiąc, że ustawa będzie stosowana tylko do przeszłych zdarzeń. Przeszłość będzie jedynie kontekstem, ale podstawą wniesienia pozwów będą wypowiedzi i wydarzenia lub komentarze mające miejsce dziś lub w przyszłości.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję, panie pośle. Rozumiem, że każdy z nas pozostanie przy swoim stanowisku.

Wysoka Komisjo, poddaję pod głosowanie wniosek o odrzucenie projektu ustawy. Kto z pań i panów posłów jest za wnioskiem o odrzucenie projektu ustawy? (5) Kto jest przeciwny? (13) Kto się wstrzymał od głosu? (0) Dziękuję. Stwierdzam, że wniosek o odrzucenie projektu ustawy nie uzyskał wymaganej większości głosów.

Pozostaje nam jeszcze wybór sprawozdawcy. Dotychczas sprawozdawcą do tej ustawy był pan poseł Waldemar Buda. Pan poseł podtrzymał gotowość do pozostania w dalszym ciągu posłem sprawozdawcą. Czy są inne kandydatury? Nie ma. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że Komisja zaakceptowała kandydaturę pana posła Waldemara Budy. Nie słyszę sprzeciwu. Dziękuję bardzo.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia. Zamykam posiedzenie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka.